

FOUCHER v. FRANCIJA

(Eur. Court H.R., 18. 3. 1997, Reports-II)

6. - 15. [G. Frédérica Foucherja, francoskega državljana, rojenega leta 1972, so 24. 7. 1991 skupaj z očetom obtožili kaznivega dejanja žalitve in ogrožanja uradne osebe (varnostnika na tekmi). Vlagatelj pritožbe, ki se je odločil, da se bo zagovarjal sam, se je dvakrat neuspešno poskušal seznaniti z vsebino kazenskega spisa in dobiti prepis dokumentov. Javni tožilec ga je obakrat zavrnil, češ da posameznik razen preko odvetnika ali zavarovalne družbe nima pravice do prepisovanja spisa. V sodbi z dne 2. 10. 1991 je policijsko sodišče postopek razveljavilo z obrazložitvijo, da so bile kršene pravice obrambe (potrdilo je sklicevanje obtoženca na 6. člen Konvencije).

Na podlagi pritožbe javnega tožilca in civilnih strank je drugostopenjsko sodišče v Caenu z utemeljitvijo, da Konvencija pritožniku samemu ne zagotavlja pravice dostopa do kazenskega spisa, obsodilo vlagatelja pritožbe in njegovega očeta.

Kasacijsko sodišče je vlagateljevo pritožbo glede pravnih vprašanj zavrnilo.]

[...]

18. [Francoski Zakon o kazenskem postopku nima (razen za primere preiskave) posebnih določb, ki bi se nanašale na dostop do kazenskega spisa. To pravico ima po zakonu (amandma iz leta 1993) le odvetnik, in sicer najmanj štiri delovne dni pred zaslišanjem obdolženca v preiskavi.]

[...]

Postopek pred Komisijo

22., 23. [Komisija je v poročilu z dne 28. 11. 1995 soglasno menila, da je prišlo do kršitve 3. odstavka 6. člena v povezavi s 1. odstavkom.]

Pravna vprašanja

[...]

26. G. Foucher se je pritožil zaradi kršitve pravic obrambe, do katere je prišlo, ker v kazenskem postopku ni imel možnosti dostopa do spisa ali do prepisa dokumentov v njem. [...]

27. Tudi Komisija je menila, da je zavrnitev dostopa do spisa vlagatelju, ki ga niti ni zastopal odvetnik, predstavljala bistveno oslabitev pravice do poštenega sojenja z vidika kršitve načela enakosti orožja in omejitev pravic obrambe, ki jih je le-ta sprožila.

28. Vlada je bila nasprotnega mnenja. [...] Vlagatelj ne bi smel trditi, da je bil žrtev kršitve pravice do dostopa do kazenskega spisa, ker te pravice ni poskušal izvrševati v pritožbenem postopku. Dejstvo, da tega ni storil in da se ni udeležil obravnave pred pritožbenim sodiščem, sta predstavljali dve opustitvi z njegove strani, iz česar bi Sodišče moralo povleči določene zaključke.

29. Sodišče izhaja iz ugotovitve, da ni sporno, da se ta primer nanaša na oznako „kazenska obtožba“, zaradi česar je mogoče uporabiti 1. odstavek 6. člena.

[...]

31. V pričujočem primeru je potrebno preveriti, ali je dejstvo, da so g. Foucherju odrekli dostop do kazenskega spisa in mu preprečili prepis dokumentov v njem, vzpostavilo kršitev 3. odstavka 6. člena v povezavi s 1. odstavkom.

32. Sodišče ne soglaša z Vladno trditvijo, da se vlagatelj pritožbe ne more pritoževati zaradi zavrnitve dovoljenja za dostop do kazenskega spisa in prepisa dokumentov v njem samo zato, ker tega ni večkrat zahteval od glavnega javnega tožilca pred drugostopenjskim sodiščem. [...]

Odločilni dejavnik je v tem primeru dejstvo, da ga je drugostopenjsko sodišče v Caenu, ki je razveljavilo sodbo policijskega sodišča in zavrnilo vlagateljev ugovor glede neveljavnosti postopka, obsodilo samo na podlagi uradnega poročila varnostnika na tekmi. [...]

34. Sodišče v tej zvezi ponavlja, da mora biti v skladu z načelom enakosti orožja, kot enim od značilnih potez širšega koncepta poštenega sojenja, obema strankama zagotovljena razumna možnost predstaviti svoj primer v pogojih, ki nekoga vis-a-vis svojemu nasprotniku ne postavljajo v slabši položaj (glej predvsem sodbo v primeru *Bulut v. Avstrija* z dne 22. 2. 1996)

35. V primeru pred nami so ključnega pomena tri ugotovitve.

Prvič: g. Foucher se je odločil, da bo sam vodil svoj primer, do česar je upravičen tako po izrecnih besedah Konvencije kot tudi po državnem pravu. Zato argumentacija Sodišča v primerih *Kamasinski* in *Kremzow*, da pravice do pregledovanja sodnega spisa ni mogoče omejiti na obdolženčevega zagovornika, ni v nasprotju s pravicami obrambe (glej sodbi v primerih *Kamasinski v. Avstrija* z dne 19. 12. 1989 in *Kremzow v. Avstrija* z dne 21. 12. 1993).

Drugič: ker je policijsko sodišče vlagatelja obsodilo neposredno brez predhodne preiskave, se

vprašanje zagotavljanja tajnosti preiskave ni pojavilo.

Zadnjič: drugostopenjsko sodišče v Caenu je vlagatelja obsodilo zgolj na podlagi uradnega poročila varnostnikov s tekme. Po 537. členu Zakona o kazenskem postopku je imel ta dober dokaz določeno dokazno vrednost samo zaradi pomanjkanja nasprotnega dokaza.

36. Sodišče je tako enako kot Komisija menilo, da sta bila dostop do spisa in prepis v njem vsebovanih dokumentov za vlagatelja pomembna, da bi lahko izpodbijal uradno poročilo, ki se je nanašalo nanj.

[...] Vlagatelj v nasprotju s 1. in 3. odstavkom 6. člena ni imel možnosti, da bi se pripravil na ustrezno obrambo, in mu ni bila zagotovljena enakost orožja. [...]

38. Na podlagi vseh okoliščin primera Sodišče ugotavlja, da je prišlo do kršitve 3. odstavka 6. člena v povezavi s 1. odstavkom.